

ТЕСТ

№ 2

Алеко Константинов, „Бай Ганьо журналист“, езикови въпроси

1. В кой ред е допусната правописна грешка?

- А) шофьор, милион, иманяр
- Б) изстъргвам, прекръствам, гръкоман
- В) здравец, съграждам, скорпион
- Г) терариум, опустошение, несгода

2. В кой ред НЕ е допусната правописна грешка?

- А) несклонен, каносвам, въглен
- Б) куртуазия, туберкулоза, акумулятор
- В) искрено, закрилник, каменно
- Г) заместник, архайзм, драконовски

3. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- А) В Добрич Дядо Коледа пристигна с пожарен автомобил на тържеството за запалване на светлините на елхата.
- Б) Нов вид хартия има забележителната способност да съхранява енергия подобно на суперкондензатор.
- В) Материалът може да се презарежда стотици пъти, като всяко зареждане отнема само няколко секунди.
- Г) Големият бариерен риф е най-големият коралов риф в света и е обект на множество изследвания.

4. В кое от изреченията НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Пхенянь се опитва да спечели аудиторията, привлечена към забранени южно корейски филми, които преминават през границата.
- Б) Популярният анимационен телевизионен сериал се завърща във ефир през август и се излъчва в неделя вечер.
- В) Представете си, че четете приказка, и когато кажете, че Драконът е изръмжал, от книгата се чува едно силно драконовско ръмжене.
- Г) Определението за красотата на всеки е различно, но когато става дума за наука, всичко опира до симетрията.

5. В кое от изреченията НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Говорейки по телефона, трамваят тръгна.
- Б) Във високите и ниски блокове днес няма да има вода.
- В) Каквото и да направиме, не можем да стигнем навреме.
- Г) Руският и американският космонавт се поздравиха сърдечно.

6. В кое от изреченията е допусната граматична грешка?

- А) Подпомагаме и съдействаме на онези, които имат нужда от помощ.
- Б) Оказа се, че това е синът на фаропазача, дошъл да види баща си.
- В) Причудливите и загадъчни форми на скалите затайват дъха на туриста.
- Г) Проблемите бяха обсъдени на заседание на Просветното министерство.

7. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) Както впрочем е известно на всички, днес ще покажем новата апаратура пред медиите.
- Б) По всяка вероятност утре ще имаме много посещения от изучаващи материята специалисти.
- В) Възможно е да отидем на представлението още веднъж, привлечени от прекрасната игра на актьора.
- Г) Излъченото предаване за столетниците, сякаш събра най-много зрители пред малкия екран.

8. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) По телевизията съобщиха, че над планините ще е облачно, но само на отделни места, ще прехвърчи сняг.
- Б) Пътните настилки са сухи, по високите и усойни места – мокри, със заснежени и заледени участъци.
- В) Ако харесвате концептуалните автомобили, тогава този ще ви впечатли, защото, не изглежда просто добре, а невероятно.
- Г) Отворите в предните калници насочват въздушния поток така че да се постигне минимален коефициент на аеродинамично съпротивление.

9. Препишете текста, като редактирате допуснатите 10 грешки – правописни, граматични и пунктуационни.

Един век книгата на Алеко Константинов „Бай Ганю“ е подложена на неизброими прочити и тълкувания, обрасва с коментари и интерпретаций – от кратки критически отзиви, през обемни студии и цели книги, до опити за вторични фолклоризации (чрез нови вицове и анекдоти) и различни пренаписвания на алековото произведение. Така книгата „Бай Ганю“ и героя бай Ганю влизат в режим на постоянно доизмисляне. Произведението и неговия герой преудоляват времеви и пространствени граници, подлежат на все нови и нови преводи, тълкувания и допълвания като по този начин се променят. И в текста и у героя традицията на четене постоянно открива нови смислови посоки и нови черти.

10. Прочетете текста и предайте съдържанието му в ~~резюме~~. конспект

На пръв поглед наративната схема в книгата „Бай Ганю“ е разказ в разказа. Тази схема е добре позната на литературата ни през XIX век и често използвана от нашите писатели реалисти, които са искали по този начин да придадат на разказа си по-голяма достоверност. В случая с „Бай Ганю“ обаче тази схема е използвана доста „фриволно“ от автора, който на много места отказва да се съобразява с художествената конвенция. В първите разкази разказвачът е и участник в действието, но постепено

пенно тази му роля бива сведена до пасивен наблюдател или дори до преразказвач на чужд разказ, а в отделни случаи и до всезнаещ разказвач. В повествованието се намесват и други гласове, които заедно изграждат полифонията на разказа. Нещо повече, авторът съвсем не се стреми да остане „скрит“, а непрекъснато намира да влезе във фикционалното пространство на творбата.

В тази сложно организирана наративна структура на пръв поглед водещо значение и роля има гласът на героя-разказвач. Той разказва главния персонаж и задава основната аксиологическа ос на творбата. Неговият статус обаче съвсем не е еднозначен. От една страна, той произвежда разказа, а от друга, е герой на собствения си разказ. Към това трябва да добавим и неговата множественост. Във всеки разказ почти той е различен като име, но неразличим като присъствие и глас. Едва ли някой, прочел разказите, може да запомни отведнъж кой разказ на кого от разказвачите е. Името се сменя, но разказвачът остава като че ли един и същ. Тук може да вметнем факта, че с героя се случва обратното – той е различен в двете части на книгата от 1895 г., но името остава същото.

Така разказите за протагониста Бай Ганьо са поставени в една повествователна макрорамка, каквато представляват разговорите между самите разказвачи. Те, от своя страна, са разказвани от разказвач, който също е един от групата разказвачи и слушатели на разкази за Бай Ганьо. Този първичен разказвач настоява да води разказа от първо лице множествено число, с което се идентифицира с групата на разказвачите, сякаш не иска да се изтъква или дели от тях. Така разказвачите разказват Бай Ганьо и себе си като персонажи в разказите си, ние – разказвачът разказва разказвачите и себе си като част от групата им, а цялата разказваческа полифония е оркестрирана от автора, който разказва всички. Авторът, от своя страна, съвсем не се задоволява с имплицитната си роля и намира да влезе във фикционалното пространство на творбата както в плана на разказването, така и в плана на разказаното. Той не само проектира себе си като разказвач на разказвачите си, но и на няколко места влиза като персонаж в разказите им, а и като глас в самото повествование.

(Калина Галунова, Разказвачи и автор – нарация и лудизъм в повествователната структура на „Бай Ганьо“)

11. Обяснете със свои думи функцията на запетайте в посоченото изречение:

Те, от своя страна, са разказвани от разказвач, който също е един от групата разказвачи и слушатели на разкази за Бай Ганьо.

12. Посочете три характеристики, които определят текста като научен.

13. Кой от героите НЕ е на Алеко Константинов?

А) Гуньо Адвокатина

Б) Иван Селямсъза

В) Данко Харсъзина

Г) Гочоолу

14. Кое твърдение за книгата „Бай Ганьо“ е вярно?

- А) И в Европа, и в България Бай Ганьо е в една единствена роля – на обикновен търговец на розово масло.
- Б) В първата част на книгата преобладават по-мрачните сатирични внушения, а във втората част на книгата се появява неудържимият хумор.
- В) Всяка от историите в книгата е представена от един разказвач и е използвана формата „разказ в разказа“.
- Г) И двете части на книгата „Бай Ганьо“ имат затворена композиция.

15. Коя от характеристиките НЕ се отнася за Бай Ганьо?

- А) неадаптивен
- Б) необразован
- В) нетактичен
- Г) арогантен

16. Кой от мотивите НЕ се открива в „Бай Ганьо журналист“?

- А) за упадък на българския обществен живот след Освобождението
- Б) за опощяването на журналистиката
- В) за пътя и пътуването
- Г) за личното благодетелстване

17. Кое от твърденията за творчеството на Алеко Константинов НЕ е вярно?

- А) Създадено е преди и след Освобождението.
- Б) Критикува следосвобожденската действителност.
- В) Изразява недоволството на писателя от порочните явления в обществото.
- Г) Притежава сатиричен заряд.

Прочетете отново текста от задача 10. и изпълнете задачи от 18. до 22. включително.

18. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Разказвачът е различен като присъствие във всеки от разказите за Бай Ганьо.
- Б) В книгата „Бай Ганьо“ наративната схема е „разказ в разказа“.
- В) Наративната схема „разказ в разказа“ е въведена в нашата литература от Алеко.
- Г) В наративната структура на разказите за Бай Ганьо водеща роля има протагонистът.

19. Кое твърдение НЕ е вярно за текста?

- А) Поставя проблема за ролята на разказвача в книгата „Бай Ганьо“.
- Б) Анализира композиционните особености на произведението на Алеко.
- В) Очертава основните характеристики на Бай Ганьо.
- Г) Коментира нееднозначната функция на разказвача в книгата „Бай Ганьо“.

20. С кое от значенията си е използвана думата *фриволно* в текста?

- А) лекомислено
- Б) повърхностно
- В) несериозно
- Г) свободно

21. Посочете кое от твърденията за подчертаните изрази от текста е вярно.

Така разказвачите разказват Бай Ганьо и себе си като персонажи в разказите си, ние – разказвачът разказва разказвачите и себе си като част от групата им, а цялата разказваческа полифония е оркестрирана от автора, който разказва всички.

- А) Текстът е научен и в него се допускат повторения.
- Б) В изразите е допусната лексикална грешка.
- В) Повторенията водят до двусмисленост на изразите.
- Г) Повторенията са неуместни за научните текстове.

22. Посочете с кой глагол може да се замени глаголят *разказва* в изречението от задача 21, без да се промени смисълът.

- А) обяснява
- Б) разкрива
- В) анализира
- Г) показва

23. Запишете кратко и ясно какъв е основният конфликт в „Бай Ганьо журналист“.

24. Отговорете с 2 – 3 изречения на въпроса как се проявява Бай Ганьо като журналист.

25. Напишете есе на тема:

Съвременните метаморфози на Бай Ганьо